

Oglas, pripisane itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, ograde itd. šalju se nuputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvaća napiso „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 547/849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvari, a nosloga dvo poljvari“. Narodna poštovica.

Odgovorni urednik i izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kl.).

Izrazi svakog četvrtka o podne. Netiskani dopisi se ne vraćaju neopodripani ne tiskaju u nefrankirani ne primaju. Predplate sa postuvinom stoji 10 K u obće, 5 K za očajka } na godicu ili K 5—, odn. K 2:50 ra pol godine. Izvan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli. Pojedini broj stoji to h, zao stalj zo h, koji u Puli, teli izvan iste. Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Oualia br. 1), kamponaka se naslovljuju sva pisma i predplate.

O austro-ugarskoj nagodbi.

(Nastavak govora nar zast. dr. M. Laginja).

Sada dolazi vrlo važna Košutova izjava glede međunarodnih ugovora. On kaže (čita):

„Trgovacki ugovori, koji se imaju sklopiti s vanjskim državama i slični ugovori, u što se broje i konzularni ugovori, ne će se u buduće podpisivati samo od ministra vanjskih poslova, dotično od jednog zajedničkog organa, nego će ih uz ministra vanjskih poslova, dotično njegovu zastupnika, podpisivati i po jedan zastupnik obih vlada. Tako će Ugarska u međunarodnim ugovorima figurirati kao samostalna podpisana država (Zivažno odobravanje). I kod konzularnih ugovora provesti će se državi značaj Ugarske, dakle kod jednog predmeta, koji je do sada bio noli me tangere. Posebno zastupanje ugarske vlade izrazuje dakle i prema vanjskom svijetu državnu samostalnost; jer ako je podpisan ministar vanjskih poslova, a osim toga taj i taj čovjek u ime Ugarske, onda se Ugarska jasno prema inozemstvu prikazuje kao posebna država. (Povici: Eljen!) To nisu Austrijanci nikad htjeli dopustiti; a sad ne samo da su dopustili, nego će to oni inartikulirati i u svoj zakon. (Cujtel) (Povici: Eljen! To je velika stečevina!)“

To i jest, moja gospodo, velika stečevina. Košut je rekao nadalje: Dalnja je velika stečevina za nas u tom, što su Austrijanci uvijek turali napried misao državnju, — misao, da ipak postoji neka zajednica između obih državnih pola, te su u tom smislu i stilizirali svoju nagodbu od god. 1887.

I Košut nas uvjerava, da je pravno stanje kad nas u Austriji prema priznanju svih bilo do sada takvo, da svi međunarodni ugovori imaju biti sklapani zajednički i kroz jednu osobu, kroz suverena, — a sada da smo mi to ograničili na minimum. Car, koji je u isti mah kralj ugarski, moći će sklopiti mirovni ugovor, ili inače kakvu konvenciju, koja se strogo liče međunarodnih prilika, — ali u pogledu svega ostaloga, što se liče našeg narodnog i državnog života, ne će ostati onako, kako do sada. Mi smo to stanovite zauzeli, kaže Madjar, a to je stanovište primila i Austrija — i u tom je za nas velika stečevina.

Dakle je ispravno, da se jezgra čitavoga pitanja sastoji u tom, da se mi sa kodificiranjem ovoga kompleksa zakona stavljamo na stanovište, da sve ono, što do sada nije bar jednako glasilo u ugarskim i u austrijskim zakonima, da mi to sada sankcioniramo i odobrimo — točno prema mađarskoj interpelaciji, s drugim rječima, da mi u međusobnom i u međunarodnom saobraćaju priznamo dvije sasvim samostalne države, koje do sada nisu postojale.

Tako je, ako se misli na formu ugovora, a buduće austro-ugarski (ili, kako već sada moramo reći: austrijski i kraljevski ugarski ministar vanjskih poslova) postao matičarskim činovnikom, koji će sa svojim potpisom potvrditi, da je međunarodni ugovor pravo potpisan od ugarskoga ministra.

A to Košut, kako rekoh, označuje kao jednu od najvećih stečevina, — i ima podpuno pravo.

„Austrijanci“ kaže on „neprestano su napred turali misao jedinstvenog carstva, a mi smo uvijek naglašavali, da ćemo se učiniti samostalnim“ — dakle do sada nisu bili — „tako, da je onda, kad smo mi na tom polju triumfirali, bilo obće mnijenje, da ta naša poljepa znači bankrot dosadašnjeg austrijskog shvaćanja“. Na to rieči sledilo odobravanje i pljesak.

Naravno — nama nije naš gospodin ministar predsjednik, a nije ni ugarski min. predsjednik Wekerle toga rekao. Ali to je autentična interpelacija zakona, o kojima se razpravlja. Autentičnom je pak smijem valjda nazvati radi svojstva osobe, koja je službeno svojoj strani ovo izjavila, a Košut je to izjavio, on je smatrao nužnim da to izjavi, samo da ne bi Mađjari posumnjali, o stečevinama, koje su izvojtili. I on im je rekao, zašto to čini, zašto on razlože u konferenciji to, što sam ja postovanoj gospodi prije spomenuo, što sam razjasnio i što gospodin ministar predsjednik iz lako razumljivih razloga nije mogao razjasniti u parlamentu (Odobravanje). Naravno, gospodo, jer ne traži svatko u novinama, što Košut govori u sjednici stranke, nego svaki od nas čita, što je Wekerle rekao o nagodbi. Više je nego samo po sebi razumljivo, da on ne će sve to reći, što je Košut rekao među svojim stranačkim drugovima, baš za to, jer se njegove izjave bar u glavnim potezima moraju podudarati sa izjavama austrijskog ministra predsjednika. A sad mi dopustite gospodo, da u malo rieči spomenem, kako Mađjari promatraju svoje gospodarske koristi, dotično svoje gospodarske stečevine. Tu se moram također pozvati na spomenutu autentičnu interpretaciju a tu nam njegova ekstenzija Košut sasvim bez okolišanja kaže, da je ono, što je njima išlo u račun, ostalo nadalje zajedničko, tako n. pr. veterinarstvo i ostala utanačenja u tom obziru; jer to je zajedničko i sporazumno postupanje bilo u interesu Ugarske.

(Nastavit će se).

Luka u Malinskoj.

Zast. Spiničić i drugovi položili su u sjednici parlamenta od 30. o. mj. na ministra unutrašnjih poslova ovaj upit:

Danom 30. aprila 1906. upravila je občina Dubasnica na otoku Krku molbu na e. kr. ministarstvo unutarnjih poslova moleći da bi njoj podielilo podporu za zasipanje dielova postojeće luke u Malinskoj.

Posto odnosi dielovi luke Malinske prouzrokuju malariju, prti, kojoj troši država u ovih stranah do 5000 K godišnjih, posto bi se celo odnosno zasučo obavilo sa najviše 1500 K, pak država posle obavna toga zasuča nebi imala u buduće nikakva troška proti tom vladajućoj malariji, časti se potpisani postaviti na njeg. preuzvišenost gospodina ministra unutarnjih poslova slededeći upit:

Je li Vaša preuzvišenost voljna izhoditi občini Dubasnici čim veću podporu u svrhu da se zaspe njeke komade luke u Malinskoj, te tako zaprieči malariju koja u onoj strani usljed izparivanja dotičnih dvih plitkih komada vlada?

U istoj sjednici podnio je isti zastupnik na ministra trgovine slededeći upit:

Malinska, u občini Dubasnica, na otoku Krku u Istri, ima znatan promet, kojemu podniporto nendgovara tamošnja luka.

Jedan dio te takozvane luke je tako plitak da ne mogu unj niti najmanje barčice; u drugi nješta dublji mogu samo nješta veće barke. Manji parobrodi mogu pristupiti samo na glavicu lukobrana, do čim veći nemogu u obće u luci pristajati. K tomu plitki dio luke prouzročava grozličavost.

Da se u Malinski uredi luka kako bi potrebno i pravo bilo, valjalo bi napraviti izvan postojeće luke novu rivu, nasloniti ju na postojećem lukobranu. Tom novom rivom i lukobranom bi se tek omogućilo svrsi odgovarajuća luka.

Na izločnoj strani postojeće luke valjalo bi napraviti također novu rivu, a celu nutarnog luke pročistiti sa grtalom. Onda tek bi se moglo govoriti o luci u Malinskoj, koja odgovara potrebam pučanstva.

Iza oblju na novo napravljenih riva imalo bi se zasuti plitčine, čim bi se zapriečio malariju, na koju se do sada bez pravoga trajnoga uspjeha godišnje dosta troši.

U smislu rečenoga podniela je občina Dubasnica dne 30. aprila 1906. molbu na e. kr. pomorsku vladu moleć da bi e. kr. pomorska vlada napravila oble rive i novi lukobran, i opaziv da bi občina, eventualno pomoću drugih oblasti, zasipala plitčine iza oblju riva.

C. kr. pomorska vlada glasom odluke 14. novembra 1906. br. 17499 priobćena občini putem e. k. lučke agencije odpisom 9. aprila 1907. e. kr. lučkoga kapitanata u Lošinju majlom (dakako u talijanskom jeziku hrvatskoj občini!), pozivajuć se na usmenu molbu dvojice občinskih zastupnika Dubasnice da mogu zasuti na občinske troškove dva mjesta u luci Malinska, pisala je občinskomu uredu u Dubasnici, da bi ona, e. kr. pomorska vlada, bila sklonu privoliti u ta zasuča pod uvjetom, da se zaspe kamenjem, sa visećimi zidovi napravljenimi velikimi kameni, da se pet garofolina prenajo na troškove občine na nove obale, i da bude zemljište zadobljeno timi zasuču državno javno dobro. Kad bi to občina htjela učiniti pod timi uvjeti, onda nek javi kad bi imala početi, da može e. kr. vlada poslati tamo svoje tehničke organe da ustanove medjo.

Dakle občina moli e. kr. pomorsku vladu, da napravi rive i mul, njezinu molbu i zemaljski odbor Istre obćeao pa dupljeti, i veli da će se ona pobrinuti za zasuču prostori iza rivu; a e. kr. pomorska vlada odgovara občini da može zasipati i kako mora zasipati to da će zemljište zadobljeno zasipanjem biti državno

obće dobro a ne občinsko, kako je občina pitala! O tom da li će e. kr. pomorska vlada napraviti nove rive i novi lukobran ili ne, kao niti o tom da li će poslati u Malinsku grtalo ili ne, nekaže ni rieči!

Tako se nebi imalo postupati gledom na životne potrebe naroda sa strane nikoga a najmanje sa strane e. kr. državnih oblasti!

S toga česte se potpisani upraviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra trgovine slededeći upit:

Je li Vaša Preuzvišenost voljna poduzeti bezodlično shodna, eđa se luka u Malinskoj udesi tako da bude odgovarala potrebama pučanstva, i to tim da država sagradi izvan sada postojeće luke novu rivu i novi lukobran i na izločnoj strani postojeće luke također novu rivu, nadalje da posalje tamo grtalo da svu luku pročisti, te konačno da dozvoli občini da zasuje komade luke iza novo sagradit se imajućih riva, a da zasučem dobijeno zemljište bude občinsko?

Beč 19./11. 1907.

Spiničić, Mandić, Laginja i dr.

Iz carevinskoga vieća.

U Beču 24./11. 1907.

U sjednici od petku predložio je ministar za željeznice zakonsku osnovu za izgradnju bielokranjske i hrvatsko-dalmatinske željeznice Stavljeno je više upita i predloga i od strane naših zastupnika, medju ovim i dva zast. Spiničića i drugova. Zatim je sledilo nastavak prešnih predloga zbog podražanja života te je govorilo više zastupnika za i proti prešnosti, medju ostalim vrlo obširno i temeljito česki zastupnik Koblar.

Izabrani bijahu i glavni govornici za i proti prešnosti, ali je došao do rieči samo govornik protl i to poljački zastupnik barun Battaglini-a, dočim će za prešnost govoriti u buduće sjednici (utorak) vitez Maracevski.

Na koncu sjednice priobćio je predsjednik dopis ministra predsjednika, kojim javljn državnom saboru, da je ostupio poljački ministar-zemljak grof Dzieduszycki a na njegovom mjesto da je imenovan vitez Abrahamovic.

Posto je ovaj zastupnik na malo dobru glas kod socijalista jer da je kao bivši predsjednik carevinskoga vieća povriedio kućni pravilnik ili zakonik, to su oni stavili predlog, da se o njegovom imenovanju za ministra povede razprava, što bijaše prihvaćeno na veliko zadovoljstvo socijalista sa 119 protl 117 glasova.

U nagodbenom odboru radi se vrlo žurno i marljivo. Kod razprava sudjeluje osobito zivažno zast. Laginja, koji nepopusti zgode u da se nebi svim žarom svoje duše zauzeo za koristi i prohibite slavenkih naroda, osobito nas Hrvata u jednoj i drugoj polovici monarhije. Njegov položaj je vrlo težak, jer imade uza sebe samo jednog vjernog druga t. j. zastupnika dr. Ploja, koji se složno s njim bori za pravice našega naroda. Oni su i prošloga večna govorili proti namještenju konzula

pred n
vas je
predov
vica,
mi, b
proti
dvoj č
i pjes

Iz

U
vica
nih os
N
izjavio
sovati
zastup
bu ka
P
govori
proti
C
Kaiser
osnovi
glosov
U
zast. č
zospoč
sovati.
K
ztiče
nova,
tjaveo,
zjaviti
godbi.
U
mediju
meljit
stupni
k
ovlače
čemo

E
moru
danas
minis
za go
2 1/2 s
njego
nielar
višece
cati o
gradit
oružje
Dizav
potro
Kruni
viska.

povol

predi
se ve
plac
sam
čina

P

P

u ju
iraju
nizaj
jedn
stini
N
drže

dan
9—
čed
vrij

u dalekoj Americi, koji nepoznaju našeg jezika, nit ne čute s našim narodom, koji se tamo izseljuje; govornici su za pravo hrvatske zastave i hrvatskog grba u zajedničkoj austro-ugarskoj trgovačko-pomorskoj zastavi, govorili su da se kućarenje posve neukida, te je osobito zast. Laginja naveo kako su naši Muzjci drugi niz godina branili sebe i svoje družine tim, što su kućarili sa ostom po čitavoj državi; spomenuli su kako je našim ljudem teško steći u susjednim gradovima, kao što je primjerice Rieka, pravo pripadnosti i državljanstva, te oni spadaju na teret naših občina čim obole ili ako ostanu sirote, premda su oni sav svoj dobitak kroz godine i godina potrošili u onom gradu.

Buduća sjednica carevinskoga vica biti će u utorak te će se nastaviti raspravu o prešnih predloga.

U Beču 26./11. 1907.

U današnjoj sjednici carevinskoga vica stavili su članovi „Sveze jugoslavenskih zastupnika“ medju ostalim sljedeće upite i predloge: Zast. Blankin, o povriedi hrvatskog jezika na računarskom odjelu kod financijsalnoga ravnateljstva u Zadru; i o poboljšanja položaja poštansko-brzojavnih poslužnika neerarialnih ureda u Dalmaciji.

Zast. Rybat; da se poboljša stanje d'urnistinja kod c. k. redarstva u Tratu, koje služe skoro dvie godine badava.

Čim se je pojavio novi ministar Abrahamovic nastala je na kupah socijal-demokrata, Rusina i Sveniemača zaglušna buka, naperena proti novomu ministru. Taj je naime ministar upravo prije trideset godina kao tadašnji predsjednik carevinskoga vica dopustio, da je unislo u saborsku dvoranu redarstvo radi nemira i tvornih napadaja opozicijonalnih stranaka na vladine pristaje i na samo predsjedništvo. Ta su naime Niemci obstruirali proti vladi, razbijali klupe, bacali crnilice, čak nekoga i nožem ranili. Sada se htje doše Sveniemići i toboljni branitelji slobode socijalisti osvetili viztu Abrahamovicu, te izazvale danas silnu gungulu. Vika i buka je trajala preko pol sata.

Zastupnika Romanczuk, (rusin) uz burno povladjivanje svojih pročitano je izjavu, kojom u ime rusinskoga naroda posvjedojuje proti imenovanju ministra Abrahamovica.

Govorili su još proti: zast. Stan židovskog kluba, sveniemač Malik, radik. njemac Michel, rusin Damnjak i socialista — židov Diamant. Sa tri glasa većine primljen je predlog da se povede rasprava o imenovanju novog ministra.

Poslije druge stanke moglo se je tekar preći na dnevni red t. j. na raspravu prešnih predloga zast. Schramela, dr. Renna itd. proti podražanju živeža.

Prvi je dobio rief za prešnost prešnih predloga kao glavni govornik zast. Moračevski, koji je na dugo i široko zagovarao prešnost predloga. Govorili su još oba predlagaca vrlo obširno tako, da rasprava o prešnosti nije ni svršena već će u budućoj sjednici t. j. u četvrtak jedva svršiti.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Pula 28/11 1907. Iz pouzdanog izvora saznajemo da će mala biti uništenih občinski izbori. Medjutim „Gospodarska stranka“ objelodanjuje u hrvatskom, talijanskom i njemačkom jeziku svoj prosvjed proti tim izborima da se vide još bolje talijanske sileparije. Narode budi na oprezu!

Dne 24. t. mj. u večer dogodilo se nečuveni zločin u Galežanu. Ivan Šillogoj 30 godine star iz Brda blizu Plomian, radnik u Pulli otišao je u Vodnjanu da posjeti svoju dragu. Zakasnivši vlak otišao kući pjesice te bi u Galežanu napad-

nut s kamenjem dok nije ispuatio dušu. Četiri su razbojnika iz Galežana upšeno. Šillogoja umorioše jer ih je pozdravilo kroat-ski sa: dobar večer. U narodu vrije; ne stano li oblast na putu, doći će do-pokolja.

Sutradan urednici smrudnog jednog listčina u Pull, otiđoše u Galežan da u-pučuju razbojnike kako će govoriti na sudu!

Na posljednjem sastanku kamorista i socialista radi talijanskog sveučilišta u Trstu, govorio je i sramotno napao bojni mornarica jedan talijanski šarlatan iz Itali-rije imenom Pasi, kojega je policija odmah uapšila i protjerala iz ciele naše države.

Iz Filijanti nam pišu da trgovac Anton Vitasović Zuljan iz Orbanici prodaje u svojem dućanu „legine“ žigice našemu narodu. Zalostno je da ima u našem narodu tako nesretnih ljudi pak neznaju od kuda su, ni šta su, to su pravi stup ka-more jer ih ova izrabljuje u svoje svrhe. Slušaj Vitasovića i nadalje što ti Vodnjanska nekoga gospoda govore, pak ćeš „dobro, neboj se doživiti. A neznaš jnda ne vidiš, da se proti onoj Vodnjanskoj gospodi kaja lebe za nos pelje, diže sam posteni talijanski puk u Vodnjanu a ti čovjek naše krvi i našega jezika njima da veruješ! Čovjeku pamet u glavu, pak slušaj glas tvojih ljudi, koji radi za svoj narod a nisu njegovi izdajice, jer znaš da je prošteno svima, i latu i ubojici samo nije izdajici!

Našim čitateljima i hrvatskom novinstvu.

Pred malo vremena obratili su se vrla braća Martinolić iz Rosario de Sta. Fè, na naše uredništvo molbom, da im pošaljemo nekoliko naslova gospode koja bi se mogla predplatiti na novine što će je oni izdavati.

Poznaajući u duši vrlu braću Martinoliće, tih vatrenih idealnih boraca za hrvatska prava, sjegurni smo da će njihov list biti uzor hrvatskih listova iz Amerike, da će biti kao jedna ošteta za mnoge tamošnje tobože hrvatske listove, kojim nisu ništa drugo nego trgovačke špekulacije dotičnih bankira.

Obručamo se stoga ovim putem našim cijenjenim čitateljima, osobito imućnijim a po gotovo pako društvima neka se odmah prijave i pišu braći Martinolić da će pri-mati taj novi list.

Obručamo se svemu ostalomu hrvatskom novinstvu bez razlike stranaka da vruće preporučiti istu stvar svojim čitateljima te također počme već sada šljati na Martinolićev naslov list u zamjenu.

Naslov je sljedeći:

Hermanos Martinolić

Rosario de Sta. Fè

Via Genova, Buenos-Aires.

Pomozimo hrvatskoj braći u dalekoj Americi, a oni će se već sjetiti i moralnom i materijalnom oblatom podpokom naših rodoljubnih institucija, kako su to već do sada znali više puta učiniti.

»Omnibus«.

Lošinjski kotar.

Mali Lošinj. Evo me napokon da se iz ovoga gnjezda talijanaša javim sa par rief. Ulogu rušenja kamore preuzeo je dopisnik dnevnika „Omnibus“ a ja ću ovdje napomenuti stogod ob onom što mi radimo i gradimo.

Dakle drago mi je dati javnosti na znanje da će se do malo vremena ispuniti želja Lošinjana, imati čemo novom godinom naš „Narodni Dom“.

To je kuća u kojoj je sada smještena „Čitaonica“, „Zora“ i „Posujilnica“. Kuću će kupiti Posujilnica. Posujilnica (društvo za štednju i zajmove) liepo napreduje, ovo n. p. izkaz za mjesec listopad t. g. (Clanovi: 823; Ulozi: primljeno: K 76,452-91 vraćeni: K 85,442-77; Zajmovi: izdani K 89,162-94, primljeni: K 15,158-29. To-kući račun: primljeno: K 17,294—91-

čeno K 90.080-05. Promet: primljeno: K 113,718-75; izdano: K 109,982-83.

Započeli smo i mi ovdje u Zorinim prostorjima s pučkim predavanjem. Prvo takovo predavanje držao je u nedjelju na 6 sati po podne g. dr. Cega pl. Cello glavni promotor predavanja. Govorio je po pučku da ga je svatko mogao razumjeti o susici. Jasnim je riefima razumao mnogobrojnoj publici šta su bakčili i kako škode ljudskome zdravlju; naveo je kako je šu-sica razširena u Europi i kako se moramo od te bolesti čuvati. Predavanja će se održati svaku nedjelju na 6 sata po podne te se je do sada prijavilo 11 govornika pripravnih na predavanja. Zaista liepi prijatelj vriedan nasljedovanja.

Danas u hitniji toliko, dojduci put opeta nešto.

Velj Lošinj. Pred malo dana dogodilo se kod nas riefak slučaj koji mora da otvori oči i narodu a i vladi, ako li neće da bude hotimice slepa.

Radi se o bjegu načelnika kapetana Leva.

Leva je bio tužen da je teška prietnja izreka Njegovoj Visosti Karlu Stjepanu i Monsignoru D. Antonu Petrlini, rekao je više puta da bi ih trebalo izgoriti i druge ludorije, te imade svjedoka pripravnih to prisjeći. U to su ime svjedoci i obtuženik biti pozvani dne 5. t. mj. nego najednom se doznalo da je Leva odmaglio i to kako se doznalo put Amerike. Začudno je da dok je poziv Levi uručen dne 31. pr. mj. svjedoci ga dobiše na 2. i na 8. t. mj. Začudno prav za prav nije jer smo mi u ovim turskim okolnostima naučeni svemu i svatčemu.

Povrh toga u groznom su neredu občinski račun i svi drugi spisi a politička oblast šufi, dapače čuje se da će Namjestništvo potvrditi prošle izbore što bi bio pravi škandal i sramotna pljuska božici pravde. Medjutim ću pratiti niz dogodjaja, te u slučaju važnih okolnosti javiti što je o stvari.

Darovi podružnici „Družbe sv. Ćirila i Metoda“ za gradnju „družbine“ škole u Malom Lošinj.

Marija i Zdravka, supruge poznate rodoljubne braće Martinolića (Rosario de Sta. Fè — Argentina), sabraše za svojim stolom od nekih tamošnjih odličnih rodoljuba — većim dijelom Dalmatinaca — koji dodjohše da posjete odbor novoustrojen društva »Za materinsku rief«, kako sljede:

Ivan Drinković 20 K, Ivo Montanari 10 K, Antun Perak 10 K, Marin Božiković 10 K te Marija i Zdravka 10 K.

Rečene su gospodje poslate poziv na sabiranje milodara rodoljubnoj obitelji Vidulić (Albić)-Hrončić (Mali Lošinj-Čunaki) u Villa Constitucion, te je ova obitelj sabrala iznos od 60 K. — Podariše ovako: Ivan Vidulić (Albić) 20 K, Nikola Hrončić 10 K, Vicko Černjak 10 K; čestiti Dalmatinci: Pašval Vukićević i Juraj Bojanjić po 10 K.

Marijana pl. Bene podarila je prigodom svog odlaska iz Malog Lošinja 100 K.

U sabiraonici (škrabici) »Čitaonica Zora« našlo se 10 K.

Piše sabrano . . . . . K 1935-05
Današnji izkaz . . . . . 330—
Ukupno . . . . . K 2265-05

Živjeti darovatelji i naši čim više nasljednika!

Afera Pavačić-Stanič. Na 22. t. mj. napokon riješila se pred porotom Sudom u Rovinju ta toli razvikana po okolici Absyrtida afera Pavačić-Stanič.

Da bude čitateljem jasno, Volč. gosp. p. Joso Pavačić je pred godinu i po pisao u „Pučki Prijatelj“ proti nekome A. Staniču, nadziratelju pri gradnji ceste Osor—Cres; da taj čovjek aproštiti na radnicima, bi-lježeć u liste radničke veću plaću nego im u istinu daje, i radi toga imao je na 22. t. mj. odazvali se pred Rovinjskom porotom.

U prvi čas bi se reklo da je to stvar posve jednostavne naravi, ali nije tako. Naši protivnici učinili su od toga političku kvestiju. Nasiljenici Absyrtida i okolice već su gledali i uživali u ovom arcu, kako leži utamničen župnik belesjki.

El branitelj Dumić Stanič podesta Puljski, na daleko i široko poznat kao talijanska kolona, jurati sami taljani izim časnih iznimaka (?), a što ćeš, da će oni krivo učiniti svom dumiću?

Ali! kolo od sreće!

Sakupilo se silno vuće, pokupili silni junaci. S jedne strane Dumić stari, o kom narud piv: Prošteno je svima, svima . . . samo nije . . . S druge strane, Cresan Ante naša dika — bić užasni naših odmetnika. Započe rasprava. Presjednik porote Hara-balja predložiti koli tužitelju tili obtuženiku jeli je mogue sporazum medju strankami. Obtuženik P. Joso Pavačić odgovara predsjedniku u svojoj taljanštini: Quando siamo gia giunti in quest'aula della giustizia che Incilita Corte i Signori Giurati decidono da che parte sta la ragione. — Tima je pala svaka nada izmirenju izmedju stranaka.

Nastupi rasprava. Ustane branitelj obtuženika P. J. Pavačića Savjetnik Tentor — te predloži, da se odmah riješi obtuženika obtuže pošto je prekasno po-dignuo tužitelj proti njemu obtužu, i obrazložiti svoj predlog sa više najnovijih odluka vrhovnog sudišta u Beču. Na ovaj predlog Presvjellog gosp. Tentoru člaji sudiški zbor ostao je okamenjen a zastup-nik tužitelja ko žid. Sudački zbor se povukao i nakon sat i po izadje i proglasi u ime Njegova Velčanstva osudu kojom se riješava Volč. gosp. Josipa Pavačića obtuže. Zastupnik tužitelja radi formalnosti zadržaje si pravo postupati proti Volč. gosp. Matu Brusicu. Ali ipso facto što je riješen P. Joso Pavačić biva riješen i M. Brusić. To je samo melem na neiz-lječivu ranu. Prosi!

Što će na to, stanovnici Absyrtida i okolice? Zgojlni oni Taljani iz kalabrije i Apulije? A zapjevati onu:

Oj ti diško našeg ti Absyrtida diko,
Ljuto ti nas osramoti
I pred svjetom izvrgo rugoti,
Što se pusti od creakog teatora
Te te ubi kod sudačkog zbora.
Pade diško, pade slava
Po Absyrtu bezbroj pokunjenih glava.

Vrlo je važno spomenuti jednu okolnost kod ove činjenice. Obično se čuju u privatnom saobraćaju i u istim novinama tužbe na rovinjski sud, da većinu porotnika imenuje Taljane. Kod ove porote, bilo je određeno po Taljana po Hrvata, nu Hrvati izim petorice svi su bili odsutni. Nemojmo se dakle više u budućće tomu čuditi, jer naš narod ne ima poštvovnosti patriotske.

Bolje je da ne imenuje Hrvate ako će hjezati kući, jer tako u nestašici bivaju imenovani sami rovinjci.

Motric.

P. T. na junackoj obrani i poštvovnosti, kojom se je Presv. gosp. Savjetnik Tentor zauzeo za svoja klienta, ovim putem izrazuje uredništvo Naše Sloge srdačne čestitke, želeć ga čim prije vidjeti u svom rodnom mjestu kao branitelja naroda.

Krčki kotar:

Pišu nam iz Vrbaika. Vijest u „Našoj Slozi“ „za školsko poduku“ od 14. studena t. g. br. 56, uralo je dobrim plodom te je školsko ravnateljstvo, 18. studenoga naredilo samoj učiteljici, da svakog drugog dana daje poduku onoj ženskoj djeci, koja su plandovala. Ovim još nije ravnateljstvo udovoljilo nakani gospodina nadzornika. Gospodin nadzornik kani ukinuti žensko školsko ravnateljstvo radi usredotočenja, obuke. (Lijepa teorija, ali loša praksa po mojem skromnom mnenju!)

pred ni
vas je
predov
vica, i
mai, bi
protiv
doći će
i pljasi

17

U
vica
nih os
N
izjavio
sovali
zastup
bu ka
P
govori
proti
Ci
Kaiser
osnova
glosovi
U
znst. S
gospod
sovali.
Ki
iztiče
nova,
hljevo
izjaviti
godbi.
U
među
meljito
stupni
dio ku
povlad
čemo

D
mora
današ
minist
za god
21%, s
njegov
nistar
više
cati o
građi
Oruž
Držav
potro
Krun
viška

povol
2
predi
se vo
plać
sana
cina

P
P

u ju
iraju
niza
jedni
šliti
N.
drža
dan
9—
čede
vrije

Općinsko poglavarstvo Sela polpora K 25—
Gradsko poglavarstvo u Petovaradinu, u
rjetoj viena na spomenik c. k. podmar
sala Dedovića K 40—, Tiskara V. Tomi
čić u Opatiji u mjesto viena na odar
blagopok. Rade pl. Marochina K 50—,
Hlanuda Anton prihod muške podružnice
u Vepircu K 180—, Zapis blagopokojne
Helene Sekovanić-Varaždin K 198-58. Dr.
P. Magdić u Varaždinu prinos Hrv. pje
vačkog društva „Vila“ da počasti uspome
nu pok. sinčića svog predsjednika K 27—
Piciga Josip načelnik u Dekanima šalje
sabranih prigodom opć. zborna K 6—
Gđjica Pavelić Katinka učiteljica u Ripendi
sabranih u kolegijalnom društvu u Šum
beru K 4—, Uprava Riečkog novog Lista,
na račun prispjelih prinosa tekoni g. 1907.
na isti list iznos od K 2000—, Gosp. Ha
račić Ambrož u Malom Lošinj drugo obro
utemeljiteljne svote K 100—, Gosp. Ra
bar Ivan ravnatelj gimnazije u Osijeku prinos
sakupljenih licitacijom u „Razgovoru ugod
nom“ K 31-00. Gosp. A. Gnezda Zagreb
poklanja račun od K 7-20. Općinsko gla
varstvo Opatiji izručila dar dopitana po opć.
zastupstvu K 1000—, Zemaljski Dalma
tinski odbor u Zadru šalje doplatnu svotu
od K 500—, Gosp. Pavlekić Srećko
šalje u ime gostioničarskog saveza u Za
grebu iznos od K 40—.

Živjeli darovatelji.

Svačić 1908.

Bez velike predhodne buke, može da
pače reći bez svake reklame stigao nam
je ovaj naš stari znanac i svake godine
rado dočekivani gost. U istom vanjskom
ruhu, čednom doduše ali ukusnom, do
lazi nam svake jeseni, da nas posjeti na
otudjenj nam još glavni grad hrvatske
Dalmacije, na potalijančeni Zadar. Sjeda
nas, da tamo sjedi neprijatelj našega na
roda i gospoduje gradom, koji hrvatsku
svijest u Zadru na silu zatomi i sku
čuje, željan uništiti ju. Nu zadarski Hr
vati neđaju se. Svjedoči nam to i „Svačić“,
koji na prvoj strani javlja, da mu je čist
prihod namijenjen učeći hrv. sirotinji u
Zadru; učeći sirotinji hrvatskoj, toj uz
danci zadarskih Hrvata. Kad i nebi „Sva
čić“ svojim biranim sadržaje bio ponaj
bolji naš kalendar, već sama svrha nje
gova izlaženja obvezuje sve prave rodoljube
da ga nabave.

I kad nebi „Svačić“ bila toli rodo
ljubna svrha, već sam raznovrsni sadržaj
istoga zavrijeduje, da si ga svaki prija
telj naše književnosti nabavi. Zadaću, koju
si je zadao „Svačić“ u prvom svom te
čaju prije pet godina vrši on na najpod
punije zadovoljstvo svih, pa stoga dužnost
nam je, da ga svakomu najtoplije prepo
ručimo. Ciena mu je samo K 1-20, a do
biva se u svim knjižarama. Tko ga želi
izravno naručiti kod „Hrvatske knjižar
nice“ u Zadru neka priloži još 30 para
za poštarinu. Novac šalje se unapred, jer
pošiljke pouzete dolaze mnogo više
stajati.

Gotovo svaki treći čovjek jest u
našem prebrzo odmičućem, za nužnim
stjecanjem često tako teško obilježenu
vremenu bolestan ili živčano ili na želudci
ili na srcu, trpi usljed materičnosti, sla
boće ili bezsnacne. Gdje već ovakove bo
lesne prilike vladaju, ne smiju se one još
povećati dnevnim često i višeputnom u
porahom zrnate kave, koja po izvaji nje
rodavnih liječnika i učenjaka nije probi
tačna za zdravlje. Pored drugih uzroka
bila je znata kava često razlogom spome
nutih bolesti. Baš u obitelji, gdje se ima
polagati temelj zdravlju svih, ne bi se
ni pod kakovim uvjetom smjela piti ne
pomiješana zrnata kava. Kao najbolji
pridodatek zrnači kavi pokazala se izvrsnom
svađje i od više godina Katherner-Knei
pova sladna kava. Djeca, bolesnici i
onima, koji se oporavljaju, ne bi se smjela
davati nikakova druga nego čista Kather
nerova kava, koja usljed svog posebnoga
načina pripravljajha imade isti miris i o
kus zrnate kave. Samo treba paziti na to,
da se kod kupovanja pribavi pravi Kather
ner u zatvorenom izvornim zamotcima.

Oglas.

Podpisano društvo pozivlje svoje članove na izvanrednu glavnu skupštinu, koja će se održavati u subotu dne 7. prosinca 1907. u 3 sata poslije podne u dvorani „Narodnog doma“ u Voloskom.

Dnevni red:

1. Izvješće ravnateljstva.
2. Zaključak glede nabave posjeda u uložcima broj 565, 809 zemljišnika za pozreznu općinu Poljane.
3. Rasprava o podignuću osnovne glavnice.
4. Slučajni predlozi.

VOLOSKO, dne 27. studenog 1907.

Istarsko društvo za promet pokretna i nepokretna za gradnju kuća na prodaju društvo na ograničeno jamčenje u Voloskom-Opatija.

Dr. Stanger.

Javna zahvala.

Ovim se najsrdačnije pred cijelom javnošću zahvaljujem Preavj. Gosp. A. Tentoru c. kr. zemaljskom savjetniku u Rovinju, koji me je dne 22. t. m. izbavio iz pandža... rovinskog zatvora.

Ovom je zgodom on najbolje pokazao, koliko ima u njega legalne vještine i okretnosti.

Bilo njemu i narodu iz kog je niklo, na diku i čast a od mene najtoplija hvala. U Beleju, 23. XI. 1907.

P. Joso Pavačić
župnik.

Pogledajte moju obavijest samo, shodim sam, ovo žik malusak samo, Katherner-Kneipova sladna kava, Da napravi sv. Katherner-Kneipova te sladna kava.

Prava samo u izvornim omotcima sa imenom Katherner.

Zrnata kava, pošto uzurajava ne treba ju piti bez primjese Katherner-Kneipove sladne kave.

Ona se je izkazala svojom vrstom kao najčistiji i najzdraviji napitak, pa pošto je omijata i lakko probaviva, najtoplije se preporučuje.

Djeca bi se još samo morala posvetiti na Kathernerovu prilozi.

Jeftino Česko PERJE

— za krevete —

5 kg. novo čihano K 9-60, bolja K 12—
blele pahuljice čihane, 18— „ 24—
kao snieg blele pahuljice čihane „ 30— „ 36—
razašlje se franko pouzetećem.
Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Marko Zović

krojački majstor

PAZIN — Narodni dom.

Naručbe obavija brzo i točno uz umjerene cijene.

Važno za svakoga!

Za čudno malenu cijenu od for. 3-20 dobiće se jedna ciela garnitura od 16 kom.

1 zepna remontoir-ura od nikela marka „System Roskopf“, sa 3 godišnjim jamstvom; 1 elegantan franc. lanac od nikela sa privjeskom; 1 elegantna goldin igla za ovratnik; 2 elegantna pozlaćena prstena sa imitiranim kamenom; 1 par (2 kom.) pozlaćenih puceta za manšete, marka „Garanti“; 2 pozlaćena puceta za ovratnik; 3 pozlaćena puceta za košulju; 1 par (2 kom.) punčiranih srebrnih naušnica; 1 elegantno žepno ogledalo.

Svih ovih 16 predmeta sa nikel-remontoir-atom, šalje pouzetećem uz cijenu od samo for. 3-20

Mich. Horowitz,
Krakov, Kotelek 4.

Što ne odgovara prima se natrag u roku od 8 dana, a novac se povraća, te je svaki rizik isključen.

Bogato ilustrovane kataloge (preko 1000 slika) ura, muzikalija i drugih optičkih stvari, šalje badava i franko.

TRAŽITE SVUDA!

GLAVNO SKLADIŠTE
u KNJIŽARI
CIRILO-METODSKIH
ZIDARA
ZAGREB, PERKAROVICEV trg B.4

SVI HRVATI
PİSE
U KORİST
HRVATSKE
ISTRE.

JEK KUPUJU:
TUJCI I
CIGARENI PAPIRIC
ZIDARA

POMONITE ISTRE!

Dvostruki elektro-magnetički KRIZ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.
Telefon br. 45-22.

est elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod utoga, rume, asine (težkog disanja), nespavanja, zujenja u uhu, neuralgije, glavobolje (migrane) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, studeni raku i nogu, padavice (epilepsije), mokronje postelje, najnosni, nevoljivosti, naglosti, drhtanja na tijelu, infuzije okopane sa žučnošću, drhtanja dila (materičnosti), žučnašnih grčeva, bezčasnosti, lahalasa, punakrvnosti svih udila grčeva, hopenchondrija, žučasnih grčeva, hémorrhoida, kao i kod svake slabosti itd. služi kao nenadokljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja cilom čovječjim telom djeluje, čime se rečene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizirajuo tijela upotrebljavju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i površnomom kroz tijelo prolazi, dočim naprotiv tonu struja elektro-magnetičnog kriza ili zvezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tijelo djeluje, što svakako bržem zličenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izličene su sa mojim strojem posre! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izraženo znalo kao i od očišćenih slojeva izdano svjedstvo i priznanice iz svih strana svjeta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoje svakomu u svako doba na vid. **GDJE NJEDAN LIJEK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ!** jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenih bolesti, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorjem osobito p. n. obitstvo na to, da se moj stroj ne emitje zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički kriz ili zvezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i uživa vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabi ga mogu samo djeca i jako slabo gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarijih 20 godiš, kroničnih bolesti.

Dopisivanje i naručbe obavija se i u hrvatskom jeziku. Pouzetećem ili ako se novac unapred pošalje, razaslije glavna predavača za tu i inozemstvo

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V/41. Kolar,
Vadass-ulica br. 84.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadržgare, koji uplaćuju sadružnih dionova jedan ili više po krana so.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dlan to plada od istoga 4 1/2% dlan bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio vod ili manji rok sa odkas, na odkas od 3 dana.

Zajmове (posnde) daje samo zadržgare, i to na hipoteku i zadužnico sa garancijom.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita knuda (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobilke informacije.

Ravnateljstvo.